

Gràcies, Unesco

Jordi Pujol / Expresident de la Generalitat de Catalunya

CARLOTA BOADA

És sabut que després de la Segona Guerra Mundial el món va voler establir unes bases que garantissin la seguretat i la pau mundials. Afortunadament es va produir una reacció mundial positiva i valenta, i fins i tot podríem dir d'entrada generosa i optimista. Dic d'entrada perquè aviat varen començar les desavinences i les ruptures. Però, tot i així, durant un temps es varen crear institucions i es varen prendre orientacions constructives que han ajudat a evitar conflictes catastròfics d'abast mundial.

AL CAPDAVANT D'AQUESTES institucions i en el camp pròpiament polític es va crear l'ONU, en l'àmbit econòmic, el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional, i molts altres organismes especialitzats en diversos àmbits. Tots ells centrats en bona part en la preocupació pel progrés econòmic i social i per la seguretat i la pau. S'ha de dir que, malgrat les seves limitacions, no hi ha dubte que sense aquestes organitzacions el món en tots els sentits hauria progressat menys.

PERÒ EL NOU MÓN QUE ES VA VOLER construir als anys quaranta no podia deixar de tenir en compte que el progrés i la plenitud dels homes són també un fet de cultura, de coneixement científic, de formació moral i intel·lectual, i, per tant, d'identitat (per tant també, entre altres coses, de llengua). I per això, enganxada a l'ONU pròpiament dita, es va crear l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (Unesco). Fou una sàvia decisió, fruit d'una visió àmplia del que és la persona i del que ha de ser la societat.

PER A UN PAÍS COM CATALUNYA tot això té una particular importància. En primer lloc, perquè és el nostre deure col·laborar, ni que sigui amb una molt i molt gran modèstia, al

progrés general del món. I de passada cal fer una observació: aquesta molt i molt gran modèstia, conseqüència del nostre pes polític en el món, no ens eximeix de fer tot el que estigui al nostre abast. Perquè si no féssim la nostra aportació potser el món no ho trobaria gaire a faltar, però nosaltres, els catalans, sí. Perquè fer-ho és per a tothom -també per a Catalunya- una exigència ètica, i un país que no té en compte això perd pes moral, perd raó de ser, i la seva identitat en queda ferida. I no té dret a reclamar tot el respecte a què altrament té dret.

I EN UN TERRENY MÉS CONCRET cal deixar clar que, si bé en el camp dels Estats -que és el de l'ONU- Catalunya té pocs arguments per a fer-se escoltar, en el de la Unesco en principi en té molts més. Perquè ningú no pot negar que Catalunya té una llengua i una cultura vinculada amb aquesta llengua, una demografia no negligible, una història brillant i avui mateix una vitalitat remarcable. I que això constitueix un actiu humà notable. Que té dret a ser tingut en compte, per l'Estat espanyol i pels organismes internacionals que per pròpia raó de ser han defensat actius així. Per tant, té tot el sentit del món que Catalunya, com a societat i com a entitat política, s'hagi interessat per la Unesco, pels seus valors i els seus objectius. I que, per tant, hagi demanat més d'un cop -al govern espanyol i a la mateixa Unesco- que es trobi la manera de poder ser-hi present, ni que fos a través d'un estatus especial dintre de la delegació espanyola. Catalunya no té sobirania en política internacional o militar o d'orientacions econòmiques d'abast molt general, però pel que fa a la seva llengua pròpia, a la seva cultura pròpia i a l'educació de la seva gent en els seus valors propis sí que n'ha de tenir. Perquè tot això forma part del ser i no només del fer d'un poble.

TANMATEIX AQUESTA PETICIÓ, feta més d'un cop a diferents governs espanyols i comentada també al més alt nivell de la mateixa Unesco, no ha estat mai ben rebuda. Amb l'excepció de l'especial interès manifestat al seu moment per en Federico Mayor Zaragoza.

PERÒ LA NOSTRA FONDA CONVICCIÓ que Catalunya -la seva llengua, la seva cultura, les seves universitats i el seu ensenyament- no pot acceptar l'exclusió dels alts nivells mundials i, per altra banda, que ha de contribuir en el que pugui als objectius nobles i positius de la Unesco va fer que fa 25 anys es creés el Centre Unesco de Catalunya, el qual ha tingut molta vitalitat a Catalunya i ha merescut una alta valoració per part de la Unesco. És a dir, ha contribuït a difondre Catalunya endins l'ideal de progrés humà de la Unesco i, Catalunya enfora, ens ha prestigiats. I tot això mereix, en aquest 25è aniversari, felicitació i agraïment.